

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento

Piazza Dante 15, 38122 Trento

Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615

uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 3478 del 03/12/2021

Traduzione in cimbro

Co-living afte pèrng: boda ristscharn di famildje

Machan khearn di laüt zo leba afte pèrng un gem zuar in djungen famildje zo machanen a lem disar iz dar zil von projèkt Co-living, vo ditza hattma geredet kadar Stiftung Franco Demarchi in an trèff von Festival vodar famildja. 'Z khent gezoaget bia ma sait gelekk est pinn projèkt ågeheft vert atz Lusérn un boda hatt gevüart viar famildje pitt noün khindar zo leba in lånt, un boda haür geat vürsnen atz Canal San Bovo. Dar projèkt Co-living gitt zuar vor viar djar åna z'zala zis di quartiarn nèt vorzist vo Itea odar von kamöündar boda boll herbegen dise famildje. In trèff a zboa djunge spüs boda soin gantz o leba afte pèrng hám kontart bia 'z izta gebèkslt soin lem un bia da soinse gevunet pinn laüt vodar Zimbar Hoachebene. 'Z hatta gevüart in trèff dar djornalist vo Famiglia Cristiana.

In tüanan offe in trèff da provintziàl asesören Stefania Segnana hatt khött vorgèllz Gott alln in sèlln boda hám genump toal in projèkt: "in Toalkamou, in kamöündar vo Lusérn un Canal san Bovo, dar Stiftung Demarchi, in Åmt vor di Famildja vodar Provìntz, Itea Spa, in provintziàl Åmt vor di politike vorz haus un di famildje sèlbart boda hám genump toal in projèkt: ankunto alln in se hattma gemak machan in projèkt Co-living. Di djunta hatt lai geschützt no von earst momént in projèkt boda hatt in zil zo geba kontra inlearantese von ünsarn teldar un asó learn von mearastn dianst sovl un sovl kamöündar. 'Z hámda genump toal in earst båndo schiar 40 famildje – izze gantz vür zo khöda – un sichar saitmasen nèt impitet ombrómm ma mage bol vorstian di vort zo lazza 'z lånt boma sait gebortet. Bar hám gekheart zo macha in projèkt haür atz Canal san Bovo düplante di laüt von earst båndo pitt 95 vorsch inngètt. Ünsarne trentinar lendar ziang zuar, 'z soin plètz boma lebet garècht un gesunt. Di kamòuschaft hámz guat ågenump un soin gest boroatet åzonemma di naüng boda zuarsoinkhent. Disar projèkt boda innvång öffentlesche vüarom un privètt – hatta no khött di Segnana – khint draugeschaugt auz von Trentino o azpe a guatar baispil zo macha in åndre belese redjongan o. Dar Co-living bart vürgian in di djar boda khemmen in åndre trentinar Kamöündar o.

Åhevante hámda geredet di istituzionàl partner boda hám gearbatet affon projèkt Co-living åhevante pinn Federico Samaden, vorsitzar vodar Stiftung Franco Demarchi: "bar hám untargelekk daz peste bobar hám in disan projèkt boda, zo machaz khurtz, bil muanen zboa sachandarn: herbege, teritoriàl kompetenzan (boda khemmen z'soina mearar zuarrivante naüge famildje) un sèlbart kompetenzan (di eltarn vüarn in gröazarste schatz vodar bëlt, soine khindar)."

Dar Luigi Nicolussi Castellan, vitezpürgermaistar von kamòu vo Lusérn hatt khött ke di viar famildje zuarkhent di lestn tang von 2020 soin sa drå drinnzomachase in di Pomiàrn, in Kòro, un di Pro Loco. Di Nicoletta Carbonari von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene hatt khött: "erfolg un sodisfatziong soin börtar bode nütz vor in Co-living. 'z soinda gest ploaz vorsch un allz ditza saibarsaz nèt impitet". Dar Bortolo Rattin pürgermaistar vo Canal San Bovo hatt untarstraicht bia di Djunta hatta gesek bait pitt disan projèkt: "vor üs est tüatze offe a naügar bege zo macha pittnåndar. Di famildja iz a nètzt boda pintet un lekk panåndar di lendar un allz ditza hatt gemak soin getånt ankunto inarn åndarn nètzt boda hatt gelekk panåndar di öffentlesche un di privètt prtner vo disan projèkt".

Dar Luciano Malfer, djeneràl Diridjént von provintziàl Åmt vor di famildja hatt khött vorgèllz gott alln gedenkhante da groaz arbat gemacht von khnopf boda hatt vürgetrakk di arbatn in 7 trèff alln 15 tang. Est

mochtma mezzan biavl disar prodjèkt geat z'sbera afta trentinar kamouschaft asó zo maga no pezzarn in prodjèkt un machanen khemmen hèrta mearar vertég.

Dena hatta geredet di Valentina Chizzola vodar Stiftung Franco Demarchi von sèll boda khint getånt est: "Ummaz von naüng sachandarn vo disan prodjèkt iz ke 'z soinda khent gëtt pünt saiz vor bazta ågeat quantitatif un qualitatif kriterie: daz sèll bobar hám gehoazt "Curriculum abitativo" (di famildje hám gemocht soin boroatet zo vuara zuar naüge kompetenzan in lånt) Dòpo schair a djar di famildje tra de se hám gelekk panåndar ettlane kompetenzan: zo hüata di khindar ummaz pinn åndar, tèknesche gekhenna, slüzzlandarn, dianst, sachandarn, zait un informatzionen, darzuar di viar famildje vo Lusérn hám khött ke da hám gevunet arbat bintsche dòpo z'soina gerift in lånt un khearatn nemear bidrùmm zo leba in a groaza statt".

Vor daz sèll boda ågeat in bia ditza hatt gesbert hatta genump 'z bort di Liria Veronesi, hèrta vodar Stiftung Demarchi khödante ke da earst fase vodar násüach hatt gehaltet kunt von date bodada sa soin gest augenump vo Ispat un nå in BES boda schètzta bia 'z steata a kamòu. Atz Lusérn izta an eltarum vo 197 ditza bill soin gemuant ke vor aniaglaz khinn (vo 0-12 djar) soinda zboa alte übar di 65 djar. In a zboata fase izta khent auzgëtt a fromulär in laüt vo Lusérn zo vorstiana di pintom von lånt, un bia da pensàrnz übar in prodjèkt Co-living un bazta pensarn di naüng famildje (dar 85% izzese khött kontént). 'Z hámda rispondart dar 33,3% von laüt boda lem atz Lusérn boda darzuar hám khött zo haba a starcha nètz boda mage helvan aztasan berat mångl. Vor da lest fase habar gehöart di laüt bosen ågeat, vo disan izta azukhent bia bichte 'z soinda di sotziäl relatzionen: di naüng famildje hám genump toal in kürs zo lirna da zimbar zung; ankunto in 9 khindar zuarkhent dar khindargart hatt nèt augespèrrt. An lesten di colivers hám geholft auzolega di sachandarn boda soin khent gemacht in lånt un soinse inngeschribet in di feroine bodada soin. Dar Prodjèkt hatt gezoaget Lusérn in gántz Beleschlånt un ditza hatt gemacht krescharn in turismo".

Di Caterina Pesci, násüiacharen von Dipartimént Ekonomì un Management vodar Universitét vo Tria hatt geredet über daz sèll boz iz dar sotziäl ekonomik impakt von Co-living: "Dar verlazz von pèrng in Bleschlånt iz gánt von 80% affon 30 %, dar Trentino anvétze hatt gesüacht zo giana kontra disan trend. Lazzan ler di pèrng khostet vil ombrómm darpèrge öade rütscht nidar un asó prèchanda nidar haüsar, beng un beldar. Bar soin drå auzolega pittar Stiftung Demarchi an mustar do zoagar bodaz zuarem zo maga schètzan bia dise prodjèkte sbern åhevante pròpio von sèll boda iz khent getånt atz Lusérn. Bar soin drå zo macha verte disan mustar boda bart khemmen genützt atz åndre prodjèkte boda ågian in machan khearn zo leba di laüt in lentar boda hám an groazn vèrt vor in ekosistèm un di ekonomì un mage nèt khemmen untarschëtz".

Dar Stefano un di Silvia Fabris, vortretar von famildje boda hám genump toal in prodjèkt hám geredet vo soinse esperientz un bia da soinse gevunet atz Lusérn un bia 'z izta gebèkslt soi lem afte pèrng. Dar Stefano hatt khött: "Bar hám überlekk afte qualitét von lem bobar soin gest nå zo leba un balbar hám darvèrt von båndo habar vorstånt ke 'z iz gest dar djüst bege zo geba ünsarn drai khindar a pezzarz lem in di natùr un gesüntar. Lusérn iz gántz schümma un di laüt hámaz ågenump daz peste boma mage. I pin gánt vürsnen pitt moinar arbat vo vorå, ombrómm i pin a fotografo un pittar fibra mage gian vürsnen z'arbata pinn studjo vo Padua". Di Silvia, anvétze, lai dopo a par månat hatt gevunet arbat zo stiana nå in altn dahuam pittar kooperatif Vales, si hatt khött: "Daz sèll bodamar hatt gevallt daz mearaste iz bia 'z hámaz ågenump di laüt un di hilfe bosaz hám gëtt. Moi khlumma tohtar hatt hèrta gehatt di huast, sidar azpar soin da izzar pasàrt. Moine khindar soin kontént un spiln in platz åna perikole".

'Z hatta geredet an åndadar o colivers, dar Luca Pastorello boda iz gerift atz Lusérn vo Ferrara: "Daz earst vo allz vor a famildja iz hám a haus un an arbat – hattar ågeheft zo khöda – vor djar habar gesüacht a haus zo zis in Trentino ma 'z hatt gekhostet kartza vil. I arbat in smart working azpe inzeniar un asó hånneme inngemak machan åna groaza fadige in naüge lånt bode pin khent zo leba".

Zo bizzasan mearar gian atz www.festivaldellafamiglia.eu

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(Traduzione a cura dello Sportello linguistico della Magnifica Comunità degli Altipiani Cimbri)

(cdt)